

Nijgh' daarbij de toon aangaf. Speciaal Heyermans sloofde zich uit in insinuerend zwartmaken van 'zeker individu, dat zich (had) opgeworpen als adviseur van knapen uit den mingevoeden stand, die in strijd met goede orde en zedelijkheid ten aanschouwen van iederen voorbijganger in havens en singels gingen baden' ⁵²). Aan deze bij alle kuisheidsvertoon nogal troebele bron ontsprong, voorzover kan blijken, ook het gerucht, dat de 'baldadige hoop', die tot uitspattingen gekomen was, 'onder den invloed van enkele meer ontwikkelden verkeerde' en dat dezen 'geld noch sterken drank gespaard (hadden) om een aantal lieden als blinde werktuigen tegen de politie en de gevestigde orde van zaken op te jagen' ⁵³). Zelfs ging Heyermans zover, dat hij in voor de *insiders* natuurlijk volkomen duidelijk zinspelen verwees naar een gemeenteraadslid, dat bekend stond als de leider van de 'oppositie' in de raad: de conservatief mr. H. J. van Buren.

Deze heer was in en buiten de raad een soort 'engel van Satan' voor de liberalen en werd door velen gevreesd om zijn vaak onthullende kritiek op de doorgestoken kaarten, die in de sociëteit 'Amicitia' geschud waren. Hij was vooral de nachtmerrie van Pincoffs en de 'Putropolitaanse kassierderij', die deze *chevalier d'industrie* tot haar eigen financiële en morele schade en schande jarenlang *backte*. Hatén deed hem bepaald 'de pers van Nijgh' en met name dan weer Heyermans, die het Van Buren nooit vergaf, dat deze in 1867 in de raad het toekennen van gemeentelijke subsidie aan het 'Zondagsblad' een kiem van corruptie genoemd had.

Hoezeer het coterie-denken de Rotterdamse samenleving beheerste, blijkt helaas al te duidelijk uit het feit, dat de gezaghebbende mr. Marten Mees – volgens Oldenkott de coryfee der 'Putropolitaanse kassierderij' – straks deze Heyermans-roddel in het 'Staatkundig en Staathuishoudkundig Jaarboekje voor 1869' opdiende bij wijze van *crambe recocta* ⁵⁴). Daar immers noemde hij het 'oproer, dat in oktober tot schande der burgerij plaatshad', niets anders dan 'een verzet tegen de politie, dat gevoed was door den bedekten tegenstand van enigen uit de hogere standen'. Ik voor mij kan in dit geschrijf niet meer dan verdachtmaking van een geharnaste politieke tegenstander zien, daar ik niet kan aannemen, dat een gevestigd advocaat met een goede praktijk zo duistere wegen bewandelde. Met de redacteur van 'De Rotterdamsche Lantaren' ⁵⁵) de Saint-Simonist G. W. van der Voo, tot op zekere